

119

OKTOBER 1937

DUHOVNO ŽIVLJENJE

OBISK V NOVO POMPEYO

31. oktobra ob 4. uri.

VSI SLOVENCİ POHITITE TA DAN V PRILJUBLJENO BOŽJEPOTNO CERKEV ZADNJO NEDELJO V OKTOBRU —

ROMANJE V LUJAN. 28. NOVEMBRA

POSKRBITE PRAVOČASNO ZA TO, DA BOSTE IMELI PROSTO TA DAN. VZBUDITE ZANIMANJE PRI ZNANCIH IN PRIJATELJIH.

LA VIDA ESPIRITUAL
Caseros 2780
Bs. Aires

D U H O V N O Ž I V L J E N J E

Izhaja mesečno

Naročnina letno 2 pesa.

Urednik: Hladnik Janez, Caseros 2780, Bs. Aires. U. T. 61-4221 (Hladnik Janez stanuje na ul. Caseros 2780 kot kaplan župnije sv. Antona (Parque Patricios). Kliče se lahko telefonsko vsak dan (razen nedelje) med pol 9 in 9. uro predpoldne, med 12. in 2. uro in po 8. uri zvečer — v sredo in petek ne, ker te dni ga ni doma. — Prilika za slov. spoved pri sv. Antonu vsako nedeljo dopoldne do 9. ure.

LISTNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE

Nekateri sprašujejo po junijski in julijski številki "Duhovn. življenja". Ta dva meseca ni izšlo. Nadomestilo za julijevo številko je bila publikacija Slovenskega lista z naslovom "Slovenska krajina", ki je bila razposlana vsem naročnikom "Duh. življenja".

Prosim vse, ki list prejimate, da čim preje poravnate naročnino. Nikar ne čakajte na to, da vas kdo pride tirjat... Saj veste, da je tirjati grdo.. Kot dobri ljudje, ki nikomur ne marate delati nevšečnosti, lepo storite, kar treba. V kuverto deni dva pesa in pošlji na naslov uprave. Naročniki, ki ste na dolgu tudi za prejšnjo leta, boste že razumeli, kaj je prav. Le pokažite tudi vi nekaj razumevanja za stvar. Najbolj enostavno, da poravnaš račun ob priliki slovenske službe božje, ali na banki Germanico ali Holandés, ali pri sestrah v šoli na Paternalu.

Če bi imel kdo kako primerno sliko za objavo, prosim, da jo dá na razpolago. Vsak razume sam, če je s sliko poseben strošek, ki prosim, da ga vsak sam pokrije.

CERKVENI VESTNIK

Radi porok

je bilo že mnogo neprilik. So težave radi cerkve, radi listin, radi stroškov, radi časa... Naj dam kratko navodilo.

Za poroko veljajo iste postave, kot doma. Biti morajo trojni oklici. Pristojna cerkev je župnija, kjer stanuje nevesta. Za poroko se je treba pripraviti s spovedjo in sv. obhajilom.

Kdor se želi poročiti, prosim, da mi to javi pravočasno, da mu bom potem svetoval vse potrebno. Ne zanašajte se na to, da se nekateri poroče brez oklicev. Vsak župnik je dolžan postaviti spozniti. Le v posebnih okolščinah je izjema. Toda treba je dovoljenje škofovega.

Janez Evangelist Krek

(Ob dvajsetletnici njegove smrti.)

Rodil se je 27. novembra 1865 pri Sv. Gregorju na d. Sodražico na Dolenjskem Oče, Valentin, je bil učitelj, po rodu iz Selca na Gorenjskem, mati pa domačinka iz Sodražice.

1869 je dobil oče učiteljsko službo v Komendi in tam umrl že 1875. leta, na kar se je vdova preselila v Selca, kjer je preživljala družino z malo trgovino.

Ljudsko šolo je obiskoval Krek v Komendi in v Škofji Loki ter je vstopil 1876. leta v ljubljansko gimnazijo. Kot gimnazijec je živel prav samosvojski, si služil denar s poučevanjem,

a mnogokrat trpel tudi pomanjkanje. Po maturi (1884) je nameraval študirati slovansko jezikoslovje, a se je odločil za duhovski stan, vstopil v ljubljansko bogoslovnico in bral 1888. leta na Brezjah novo mašo. Naslednja štiri leta je obiskoval višje duhovsko izobraževališče Avguštinje na Dunaju (1888—1892).

Po povratku z Dunaja je bil nekaj časa kaplan v Ribnici, nato stolni vikar v Ljubljani in profesor v ljubljanskem semenišču (od 1895). Leta 1897 je bil prvič izvoljen za državnega poslanca in je s tem pričel svoje politično delo. Kot mož izredno razumen, globoko učen in silen govornik, je postal ena najznačilnejših osebnosti bivšega avstrijskega parlamenta na Dunaju. Vse do svoje smrti, dne 8. oktobra 1917, se je boril v prvi vrsti za pravice svojega naroda in siromašnega ljudstva. Pač ni bilo Slovenca, katerega mu njegovo ime ni bilo poznano. Saj je kot apostol lepše bodočnosti, ki si jo bo narod zgradil s stanovitno borbo, prehodil vso slovensko zemljo preko Koroške in Goriške. Tržaškega in Istre. Po Kranjskem in Štajerskem in še dalje doli na jug med Srbe in Hrvate in je bil tudi Čehom, Slovakom in Poljakom brat.

Se dobe, kateri kamenje mečejo na katoliške duhovnike. Ne rečem. Povsod je tudi kaj smeti. Toda vera in stan niso izvržki. Iz Kristusovega nauka in iz našega katekizma je zrastel doktor Krek tako velik in silen.

Dajal je zdrave smernice za socialne reforme.

Rešil je zadolženega kmeta s hranilnicami.

Budil je ljubezen do rojakov v daljni tujini.

Ustanovil je prvo ljubljansko delavsko društvo.

Sklical prvi shod delavskih zaupnikov.

Ustanovil Jugoslovansko strokovno zvezo.

Dal delavcem Delavsko konsumno društvo.

Njegovega prizadevanja sad je bila "Gospodarska zveza", "Zadružna zveza", "Gospodarska šola", "Trgovska šola" in Gospodinjski tečaji. Brez konca je zaslug.

Napisal je tudi debele knjige spisov, listkov in povesti in učenih knjig, ki pričajo o veličini tega moža, njegovi nesebični ljubezni do naroda, kateremu je dal ne le svoje zmožnosti, temveč tudi svoje imetje, kajti ni bilo samo enkrat v njegovem življenju, ko si ni imel s čim plačati večerje, ker je zadnji novčič daroval siromaku.

**Spominski dan za kraljem Aleksandrom I. na Avellanedi,
(Manuel Estevez 630), 10. OKTOBRA OB 10 URI.**

POZDRAV IZ DALJAVE . . .

Gledanje v daljavo je moderna iznajdba, ki jo iz dne v dan izpopolnjujejo. Doma za mizo si, pa vidiš v daljne dežele, kaj se tam godi. Toda drage so take stvari.

Ljubezen je pa iznajdljiva in iznašla je pot, kako brez elektrike v daljavo prenesti sliko, živo in resnično, ki človeka s toploto napolni, kakor da bi ne bilo vmes nikakih dalj, kakor bi ne bila le slika daljne resničnosti.

In to so zamislile male otroške glavice na meščanski šoli v Ljutomeru, ki so nam poslale prav živo resnično domovino.

Saj ne moremo reči, da je samo po sebi nekaj velikanskega, to kar so napravili. Le ljubka zbirka slik slovenskih in jugoslovanskih lepote je, ki tam doma vsak dana oči razveseljujejo, mi pa le v sanjah most čez širno morje gradimo, da hitimo tja vasovat. In dva zvezka spisov, pesmic in lepih misli, zbirka jugoslovanskih znamk ter žara s prstjo slovenske grude, katero so prinesli otroci iz svojih domov . . . kakor čebelice z ljubeznijo grade svoj medeni grad, prinašajoč gradivo z neumorno vnemo . . .

Da! Ta ljubezen, ki jo razodeva zbirka vseh teh spominčkov; misel na toliko rok, ki so pisale črke, na tolike stopinje, ki so bile storjene, predno so mali domoljubi znesli vse, kar njihova pošiljka vsebuje: misel na toliko očesc, ki so spremljala priprave . . . ta živa misel na ljubeče sodelovanje tolikih, vdihne pravo, resnično življenje vsemu, kar so nam poslali kot dar otroci meščanske šole v Ljutomeru — najbolj oddaljeni slovenski šoli na svetu, sem k nam v Buenos Aires, našim otrokom v dar.

Zares, da je to živa pošiljka, tako neposredna, ali še bolj kot ona, ki jo potom radija dobivamo: Tako in bolj, zato ker tam je le beseda, ki je ušesu prijetna melodija, tu je pa slika slovenske vasi in slovenske gore, in našega polja in sinjega morja . . . in je beseda zapisana, ki je kakor pesnikova struna, ki še iz papirja živo seže do srca. Zato je resnično kot dalnovidenje, kot živa podoba domovine, ki so jo otroci iz domovine postavili sem pred naše oči.

Kot zvemo so sličen dar poslali tudi v Cleveland ter na Nemško in na Francosko, tako, da je na štirih straneh sveta zaživela domovina kakor privid resničnosti slovenske zemlje.

Pač bomo skrbno hranili ta darček in ga čuvali kot ljubezen do domovine, ki bo vedno novega ognja zajemala iz tega originalnega daru, ki nam bo kakor živ plamen v našem ognjišču slovenske šole. Darovalcem pa kliče svojo hvaležnost.

Preljubi moj mož Frančiško!

Danes 16. julija je devet let, odkar si me zapustil, zato ti danes pišem zzopet, če sem ti glih že dvakrat pisala, da ti ne bom več pisala, ker ti nočeš meni. Preljubi moj Frančiško, zakaj mi ne pišeš? Ali sem se ti zato zamerila, ker sem ti enkrat pisala, da ti ne bom več pisala? Že je tolko let, kar si me zapustil, pa si zmeraj pisal, da boš prišel, pa te ni bilo. Kaj pa misliš, France, o meni? Jaz ti odpustim to, da mi nisi že dve leti pisal. Zlati moj Frančiško, po drugih sem zvedla, da si v bolnici.

Celih devet let se matram in skrbim za te. Ne mine ure, ne dan, da ne bi mislila nate, ki si moj mož. Zlati moj Frančiško, ti dobro veš, kako sem te rada imela, in ti si imel mene rad. Sedaj pa kar naenkrat nič več ne pišeš. Ali te je mogoče kdo kaj naplavšal? France, ne verjemi kakšne troparije. Jaz sem tvoja vedno tebi zvesta žena. Se nikoli nisem imela z nobenim nič opraviti. Tebe sem rada imela, to dobro veš, zdaj te imam pa še rajši, ker se mi zelo smiliš, ko si v bolnici. Ubogi revež. Nimaš nobenega človeka, ki bi mu povedal, zakaj si v bolnici. Kaj te boli? Piši meni, ki sem tvoja ljubezen, samo tebe ljubeča žena.

France, oče so ti pisali, so rekli za božič, ali si dobil? Mogoče si jezen, ko so djali v Jožetov kuvert, zato so naredli na Jožeta naslov, ker ti ne daš naslova. To pismo bom pa pisala na gospoda Hladnika. Oče so rekli, da so ti pisali vse sorte, da so hišo naredili. — France, ali nisi vesel, ko smo naredili hišo? Jaz vem da bi bil vesel, ko bi prišel domov in bi videl, kako lepo domačijo imaš. Saj to je tvoje kakor moje. France, veš kaj si enkrat pisal: Kar je žena to je mož, tako je rekel svet' Ambrož. Ali se še spomniš? Zlati moj Frančiško, če si zadovoljen in če nemoreš prec domov, Ti bom poslala sliko od hiše in od mene, če me še maraš za ženo. Zelo čudno se mi vidi!! Nekaj je, ker mi nočeš pisati.

Hudo sem žalostna, ki mi je sinek umrl. Čedalje hujše mi je. Tisti, ki so se ta čas poročili, kakor midva, imajo že po štiri in pet otrok. Jaz se mpa sama, kakor bi od neba padla! Moj mož, ki Te tako ljubim, in sem pripravljena umreti za Tebe! Ti mi pa še pisati nočeš.

France, piši mi in pošlji Tvoj naslov, da bo moje pismo prišlo naravnost do tebe, da ga boš zaprtega dobil. Imam Ti dosti za pisati, ali nemorem vsega eno rajžo. Če mi boš dal naslov, Ti bom pisala, kako se je Janez oženil in Pepa naša in še vse sorte drugo.

Sprejmi srčne pozdrave od Tvoje zveste Micke. Z Bogom, upam na veselo svidenje.

II. IZSELJENSKI KONGRES

Rafaelova družba je doživela že 10letnico svojega obstoja. Pač ni mogla tega jubileja slaviti lepše kot s tako živim spominom na svojo nalogo, katero ima: biti božji angelj varuh rojakom, ki so na tuje odšli in tam žive izpostavljeni mnogim nevarnostim za svoje telo a še mnogobolj za svojo dušo.

Sv. angel Rafael, spremljevalec Tobijev. Ima god **24. oktobra.**

Rafaelova družba se je trudila, kako pomagati bratom, da se ne zgube za večnost, kako jim pomagati tudi v časnih zadevah. Zato je slavila svoj desetletni jubilej s tem, da je sklicala velik izseljenski kongres, ki je zbral lepo število plemenitih ljudi najprej v molitvi pri Mariji na Brezjah, da bi prosili milosti za sebe in za rojake razkropljene po daljnem svetu.

Štiri tisoč ljudi se je zbralo 22. avgusta na Brezjah. Med njimi mnogo izseljencev. S tremi vlaki so prišli: iz Francije, Nemčije, Belgije in Holandije, dve izletni skupini iz Amerike.

Kakor je bila Marija zaščitnica Slovincem v najtežjih časih zgodovine, tako bo tudi naše po svetu obvarovala pred največjo

nesrečo, da se za večno izgube, če le bodo čuvali v srcu ljubezen do Nje, tako je izvajal prevz. škof ljubljanski dr. Greg. Rožman.

Saj ne veš, slovensko ljudstvo, kaj trpi izseljensko srce. Saj ne veš, koliko solza, krvi, trpljenja, gladu in samozatajevanja se drži teh žuljev! Tujina izvabi naše ljudi, da iztisne iz njih zadnje sile in jih kot izžete limone vrže proč... Vi rojaki v tujini ste naša deseta banovina, del naše domovine, pa tudi del našega srca, je govoril p. Kazimir Zakrajšek, predsednik Raf. družbe.

Iz govora ministra dr. Korošca:

Domovina! Glej, nisi izgubila svojih sinov! Po širnem božjem svetu so razmetani — ali tvoji so. Nate jih veže najjačja vez, ki na svetu obstoja — vez krvi in jezika.

Prišli ste domov, da se znova vrnete okrepljeni v nadaljno borbo, življensko borbo! Današnjega časa pač ne bi mogel bolje oznamenovati, kakor z besedo: borba. Borba posameznika za košček kruha, za obstoj, borba malih narodov za obstoj, borba velikih narodov za ustvaritev vsevladoželjnih ciljev. Pred 19 leti je bil podpisan mir po štiriletnem razdejanju. Ali boj ni prenehal. Nadaljuje se samo z drugim orožjem. In poleg te borbe posameznika in narodov za telesno dobro se bije drug in nič manjši in morda pomembnejši boj na duhovnem področju — za človeka, za njegovo dušo. Še nikoli ni bil svet tako sam v sebi razdejan, še nikoli niso s tako silo butale najnepomirljivejše struje duhovnih tokov druga proti drugi, kakor danes.

Naš narod — odpadniki, izkoreninjenci ne štejejo — je v svojem jedru tako zdrav in pošten in nikoli ni dvomil, po kateri poti mora hoditi. Vi pa, dragi rojaki, ki ste iz naroda izšli, mu tudi v tem oziru sledite in mu ostanite tudi v tem oziru zmeraj in vsekdar zvesti. Naš narod po svoji poti ni kolebal. Če bi mu bilo kaj očitati, bi bilo le to, da je bil preveč skromen in pohleven, premalo borben. Miroljuben po svoji naravi, zraščен s svojo zemljo, ki jo je napajal s svojim znojem, pošten in skromen, ni nikoli segal po tujem, in je bil le prečesto žrtev tujega, močnejšega, brezobzirnega nasilja. Po dolgih stoletjih, v katerih smo se morali sami upirati na vseh straneh močnejšemu pritisku, smo končno prišli zopet do svobode in do ustvaritve narodne države z brati Hrvati in Srbi. To je močna državna zajednica, ki šteje danes 15 milijonov ljudi. Čez nekaj desetletij se bo to število podvojilo. Kajti mi imamo velik naravni prirastek, dočim mnoge visokostoječe in bogate države propadajo, tako da je naš pogled v bodočnost upapoln.

Vprav letos smo praznovali 20letnico osvobodilnega gibanja, kjer so v nešteti krajih veliki ljudski tabori pokazali, kako strnjen je naš narod v svoji zavesti.

Ko se boste razkropili po naši zemlji in odšli pogledat svoje domove, boste videli, da je naš narod od tega časa, odkar živi v svoji narodni državi, mnogo napredoval v vsakem oziru. Seveda je bil ta napredek v zadnjih letih, odkar se je svet zvijal v bolečinah gospodarskih kriz, močno zavrt. Zlasti je bil zopet hudo udarjen kmet, ker so prišle cene njegovim pridelkom tako na nič. Vendar se pa že kaže zboljšanje. Tudi v težkih in hudih časih ne smemo izgubiti poguma in vere. Preživel je naš narod nepri- merno težje čase.

*
*
*

Vrstili so se razni pozdravi. Najlepši in obenem najpre- tretnejši prizor celotne proslave pa je bil, ko je stopil na oder 15 letni deček Slavko Gregorčič, ki je prvič videl domovino svojega očeta in svoje matere, ki nikoli ni obiskoval slovenske šole — pa se je po zaslugi svojih staršev vendar naučil rodne- ga jezika, čeprav se mu pozna tuji naglas. Njegove besede so se tako globoko vtisnile v dušo vsem, da bodo ostale nepozabne do konca dni. "Sprejeli ste nas, kot sprejme ljubeča mati svojega sina v naročje. Mi, slovenski otroci, ki nas vzgaja tujina kot mačeha, dobro vemo: če nas mati ne bi naučila slovenskega jezika, vas danes ne bi mogli razumeti. O slovenska mati domovina, ali slutiš, kako se izgubljajo slovenski otroci v tujini? Ali slišiš, kako jočejo tam globoko pod črno zemljo? Domovina, samo tebi hočemo ostati zvesti. Zvesti tudi našemu Bogu in Materi Mariji na Brezjah!"

V ponedeljek, 23. avgusta 1937, je bil izseljenski kongres v veliki dvorani hotela "Union" v Ljubljani. Lepe govore so imeli: minister Dragiša Cvetkovič, nadškof dr. Ujčič in knezo škof dr. Rožman, ban dr. Natlačen, ljubljanski župan dr. Adlešič in drugi.

KAROL TERPLAN

SLOVENSKI BAR

CHACABUCO 501

AVELLANEDA

Jože premrov:

DESETLETNICA RAFAEL. DRUŽBE v LJUBLJANI

Naši ljudje so se začeli izseljevati zaradi slabih gmotnih razmer že l. 1831. Od leta 1831 pa prav do današnjih dni v večjih ali manjših skupinah zapuščajo naši rojaki še vedno svojo rodno grudo in hite za delom in kruhom v daljni tuji svet. Zdaj imamo v tujini nad pol milijona slovenske krvi.

Pvi, ki se je jel zanimati za naše izseljence, je bil pokojni dr. Janez Evangelist Krek. Njemu sta se pridružila nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič in dr. Vladislav Pegan. Vse izseljensko skrbstvo je bilo poverjeno podružnici avstrijske Rafaelove družbe v Ljubljani. Svetovna vojna je naredila vsemu konec.

Ko je po svetovni vojni izseljevanje zopet oživel, je sprožil inicijativo za ustanovitev nove Rafaelove družbe tedanji izseljenski duhovnik v Nemčiji, svetnik Janez Kalan. Njemu so se pridružili g. župnik Anton Mrkun, in drugi.

Ustanovni občni zbor Rafaelove družbe se je vršil dne 16. oktobra 1927. Na praznik sv. Rafaela dne 24. oktobra 1928 je bil na drugem občnem zboru izvoljen za predsednika dolgoletni izseljenski duhovnik g. p. Kazimir Zakrajšek, ki si je v Ameriki nabral bogatihkušenj. Z njegovo izvolitvijo je stopila Rafaelova družba v novo fazo. Pod njegovim strokovnim vodstvom v dobi devetih let je dobila družba nov razmah in postala je svetovna znana izseljenska organizacija.

Novi predsednik je spoznal vso izseljensko bedo. Škušal je pomagati z svetom iz bogatihkušenj. Iskal pomoči od oblasti in izdal poseben list, ki se imenuje sedaj Rafael.

S številnimi okrožnicami in z listom je budil v domovini zanimanje za izseljence in opozarjal domovino na njene dolžnosti. Upeljal je "IZSELJENSKO NEDELJO" spočetka samo v Sloveniji, kmalu nato pa je bila uvedena za vso državo, ki jo danes praznujemo vsako leto na prvo adventno nedeljo.

Glavni namen izseljenske nedelje je, da se po vseh cerkvah moli za izseljence, pojasni njihove žalostne razmere in zbira darove za rojake na tujem. Ob tej priložnosti je opozorila Rafaelova družba tudi vse naše domače časopisje, naj sporoča o izseljenkih in važnem izseljenskem vprašanju.

Ko je družba videla, kako izseljencem tuje države utrgujejo

plače in jih brezposelne prepuščajo kruti usodi, je opozorila naše oblasti, naj jih zaščitijo z mednarodnimi konvencijami. Koliko dopisov in prošenj je romalo skoro vsak dan v Belgrad!

Često se je zgodilo, da so tuje države pošiljale naše ljudi brez denarja v domovino umirat. Kako tem revežem pomagati? Družba je ustanovila v Ljubljani "Sklad za podpiranje izseljencev". S tem denarjem je podpirala brezposelne repatriirance. Da bi ne bili ti reveži popolnoma zavrženi, je Rafaelova družba opozorila državne oblasti, da jih naseli v državi (notranja kolonizacija).

Rafaelova družba je tudi osnovala "IZSELJENSKI SO-SVET", t. j. odbor strokovnjakov, ki naj bi strokovno studirali izseljensko vprašanje. Sklenilo se je, da se ustanovi v Ljubljani "Izseljenski Dom", ki bi bil varno zatočišče za vse naše izseljence.

Leta 1935 je sklicala izseljenski kongres, ki se je vršil v Ljubljani. O tem kongresu je izdala obširno brošuro, kjer se zrcali vsa njena skrb za izseljence.

Z budnim očesom je Rafaelova družba zasledovala tudi one naše rojake, ki so se pričeli naseljevati na jugu naše države. Zavezla se je tudi za služkinje po mestih naše države. Za te naseljence in tudi za izseljence je družba izdala posebno knjižico: "ČE GREŠ NA TUJE", ki je pravi angel varuh za vsakega, ki se mora posloviti od rodne hiše.

Naše ljudi v tujini je prosila, naj pošiljajo vse zanimivosti iz njihovega življenja v domovino, ker želi družba ustanoviti "IZSELJENSKI ARHIV".

Da bi družba še bolj poživila zveze z izseljenci, je naprosila Radio Ljubljana, da bi uvedel v svoj program tudi posebne večere, posvečene našim izseljencem. Letoš v maju je Radio Ljubljana na inicijativo Rafaelove družbe začel prirejati desetminutna izseljenska predavanja vsak drugi petek, ki so namenjena domovini.

Rafaelova družba je že več let želela imeti "IZSELJENSKI ADRESAR", ki bi naj pokazal, kje bivajo naši ljudje v tujini. Ta želja se ji je letos izpolnila, ko je izdala tak adresar, ki je vzbudil veliko pozornost v naši kulturni javnosti. Prav enako pozornost je vzbudil v domovini in tujini tudi "TISKOVNI ODSEK RAFAELOVE DRUŽBE" (TORD), ki pošilja domačini in izseljenskim listom v Ameriko posebna poročila iz domačega in izseljenskega življenja.

TUDI ZA NAS VELJA

Ob priliki desetletnice je Rafaelova družba izdala slavnотно številko "Rafaela", ki je pač verna slika vnetega in uspešnega dela te ustanovitve za Slovence v tujini.

Mislím, da mi, ki smo daleč od doma, po pravici udarimo na svoje prsi in priznamo, da je domovina v mnogokateri stvari tako dobra za nas da ji nismo po vsem vredni sinovi in hčere. Smo dostikrat mi v tujini, ki na svoj dom pozabljamó. Morda imamo še stike z domom, stariši in najožjimi prijatelji, toda... Skrbna žena, ki se nemara s toliki žrtvami trudi, da bi iz ljubljénih otrok vzgojila dostojne ljudi, ne le, da nobene podpore ne dobi od moža, ki ga je tujina vzela; mož jo nemara celo sumniči ir svoj denar zapravlja s stvarmi, nad katerimi njegova zvesta zakonska žena po pravici joka doma osamljena in v težkem boju sama s seboj, da bi ostala poštena in zvesta svojemu nezvestemu možu.

P. Kazimir Zakrajšek
predsednik Rafaelove
družbe. Dolga leta je
deloval med Slovenci v
Severni Ameriki in za
to dobro pozna potreb
izseljencev in ima za
nje tudi veliko srce..

Slavnostna izdaja Rafaelova nam pokaže, kako veliko ljubezen ima domovina še vedno za svoje otroke v tujini. Naj povzamemo kako misel tudi za naše bralce:

Da bi vsi Slovenci, ki so šli na tuje iskat kruha, se naslonili na družbo sv. Rafaela, ki bi na ta način postala družina izseljencev in močna vez, ki jih veže na narodno družino v domovini. (Ljubljanski škof).

Da bi potrjeni v svoji veri ob lepoti slovenske molitve in svete pesmi zunaj in v svetišču, ponesli s seboj prepričanje, da bomo storili doma vse, kar bomo mogli v olajšenje vašega položaja v tujini. (Mariborski škof izseljencem, ki so prišli na kongres)

Prišli ste, da počastite mater domovino. Zato ne poklanjate le svojih src, ljubezni in čustev, ampak povdarjate tudi svojo zavednost k narodni skupnosti... Da bi domovina v vaših srcih zapustila tako topel vtis, kot je topel in globok materin pogled, ko se vrne sin ali hči. (Minister Krek).

Slovenija, ki je naša in vaša domovina, vam pošilja vsem, kamorkoli vas je zanesla skrb za vsakdanji kruh, svoje tople pozdrave. Kakor dobra mati svojih otrok, tudi Slovenija ni pozabila na vas; spominja se vas v ljubezni in trpkji skrbi za vašo usodo.

Čujte njeno srčno željo in njeno naročilo, ki vam ga sporočam: Ostanite zvesti domovini svojih očetov! Četudi ste daleč od zemlje, kjer ste se rodili, kjer je tekla vaša zibelka, ki vas veže nanjo toliko lepih mladostnih spominov, ohranite ji svojo ljubezen in skrbno jo gojite! Pripovedujte svojim otrokom o lepoti svoje domovine in ne utrudite se vzbujati in vzgajati v njih hrepenenje po njej in glejte, da misel nanjo nikdar ne bo zamrla!

Spoštujte in ljubite besedo slovensko, v kateri vas je učila vaša mati prvih molitev in prvih pesmi! Materina beseda naj vam ostane vse čase najdražji zaklad, ki ga skrbno čuvajte in gojite in ki ga prenašajte po svojih otrokih kot najdragocenejšo dediščino iz roda v rod! (Ljubljanski ban.)

Vi ki ste udje našega telesa, ki vas ljubimo, a se za vas tudi bojimo, ostanite zdravi udje našega telesa, da bo zdravo vse telo. (Pisatelj Meško.)

Cele strani obsega navedena slavnostna številka Rafaela, iz katerih odseva topla ljubezen vseh, ki ljubeče sledijo utripom slovenskega srca na tujem.

Pa tudi iz tujine smo poslali domovini pozdrave in klice: iz Nemčije, Francije, Belgije, Holandije, Egipta, Anglije, Bolgarije, Češke, Madžarske, Poljske, Grške, Romunije, Švice, Palestine, Kitajske, Australije, Turčije, Afrike, Amerike, Severne in Južne, Rima, Gradca, Dunaja, Montevidea in Buenos Airesa.

Na 32 straneh je tako Rafael nagromadil dokazov plemenitega stremljenja premnogim naših borcev za blagor naroda doma in na tujem in naša dolžnost je pač ta, da tukaj storimo, na vreden način, da naše ime ne bo služilo v zasmeh, temveč, da bo izgovorjeno s častjo, pa bodo tudi odprta vrata našim ljudem in ušesa našim prošnjam v potrebah.

Slovenski obrazi

MINILO JE ŽE NEKAJ LET . . .

Ali bi, ali ne bi?

Zares, se človeku lahko tudi kaka nevšečnost primeri takole pozno, kot je bilo oni večer, ko sem gostoval doli po Tropezonu. Saj veste menda kje je to. Če pa ne, vas povabim v Lurdes, kadar bomo spet doli kako slovesnost praznovali, po boste kmalu vedeli, da je samo malo naprej tja doli v deželo. Torej Tropezón, kjer je tudi kakih 10 slovenskih družin.

In takole pozno. Že ob osmih zvečer, ko je bila svadba v tamkajšnjih mlakah v največjem zagonu, nekateri stanovalci so pa že tudi zadremali. . .

Ali bi ali ne potrkal še dalje. Kdo ve? Pa kaj bi okleval. Če mi odpro, prav, če mi ne odpro, tudi dobro. In če me poženo. . . Saj ista vrata tudi ven peljejo. In če se pes vame zakadi? . . . Tudi ne bo vse narobe, ker bom potem brez dvoma rešen dvomov glede nove suknje. . .

In sem poklical.

“Dober večer” . . . “Le naprej, kar todle”, mi je prijazno odgovoril gospodar in začudeno motril mojo prikazen. Ne vidi se kaj takega vsak dan v Tropezonu, a še manj vsak večer.

Beseda je dala besedo, malo za smeh, malo za res.

Odkod pa ste, gospod, če smem vprašati, je menil gospodar. Da sem iz Kranjskega in Notranjskega, je zvedel, pa ni mu bilo dovolj. Še kaj več bi rad zvedel. Da sem iz Rovt, sem povedal najprej. Toda saj veste, da je Vipavcem vse Rovte, kar je onstran Gore. Še Idrija sama.

Iz Rovt ste, in prav iz Rovt, se je mož dalje zanimal in sem pristavil, če nemara celo za rovtarsko himno ve, za tisto: “Stov beričev, stov tatov, povhne Rovte pajnogelcov” . . .

Pa še tisto tudi vem, kako na Medvedjem brdu potrkava. . . če še: tejnku, tejnku, dovgu, dovgu, dovgu. . . je pristavil on. Jaz sem pa kar gledal, od kod bi on vse “tajkele rovtarske umetnije” znal.

Podočno je, da tiste kraje dobro poznate, nemara celo veste, kje je na Petkovcu v Rupih, sem se zanimal dalje.

VRupi? Kako ne bi vedel! Kaj ste vi nemara ruparski. Čakajte, morda pa poznam kakega vašega brata — ga že imam: Peter, Ivan, Tona, Micka. Saj bo ali ne.

Ivan? Tega jaz nisem poznal, če bi pa rekli Janez, bi bila

pa to prav moja oseba, sem mu pojasneval. Toda, poštajna ti taka, sedaj je pa mene začelo zanimati, kdo pravzaprav ste vi, ki zgleđa, da vse tako natanko veste. Odkod pa ste?

Iz Idrije.

Iz Idrije? Žlikrof? Ni podobno.

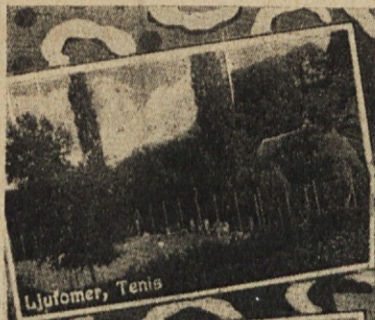
Pa malo bliže. Ali veste, kje so Veherše, kje je Potok?

Iz Potoka?... Kako Vam je pa ime?

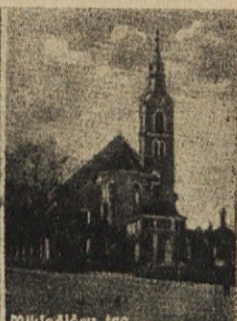
Blaž. V zavraških krstnih bukvah je pa moje ime zapisano.

Blaž, Blaž... Aha! Vecharški Blaž. Saj ste bili doma čevljar. ali ne.

Ljutomer na Štajerskem, od koder so poslali otroci album slov. šoli v Buenos Airesu.

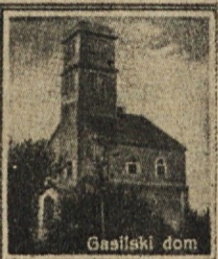
Ljutomer, Tenis

Miklošičev trg

Meščanska šola

Gasliški dom

Seveda, in prav dobro sva se poznala. Saj ste vi ruparski študent? Kolikokrat sem bil v vaši hiši. Samo dolgo je že tega. 18 let. Midva oba sva bila tedaj le na pol tega, kar sva sedaj. Dva pastirčka.

Takole. 18 let je preteklo od tedaj. Meja med Italijo in Jugoslavijo se je medtem premaknila in padla med Petkovec in Potok, Blaž in Janez sta šla pa v svet in eden na drugega pozabila. V Tropezonu sta se pa oni dan srečala ob osmih zvečer in se spoznala šele, ko sta odkrila svoj nekdanji obraz. Kako smo tedaj nekoč skušali fantovski biti in smo zavriskali in zapeli.

Že sem marsikoga srečal, ki je prag mojega doma prestopil, tudi takega, ki je konja v naši štali skrival, da bi ga mu mejni stražniki ne vzeli; tovariša svojih fantovskih let in soobčana pa še nisem našel.

Toda, Blaž, kakšen kristjan pa ste, da me niste nič poiskal. Saj ste menda ja že kaj vedel zame?

Vedel in ne. Za gotovo že nisem vedel. Tako malo se mi je zdelo. In nekoč sem že šel na Paternal, da bi vas našel, pa ste imeli ono nedeljo mašo na Saavedri. In, z mano je bila še Klavžarjeva iz Črnega vrha. Tista, ki je imela brata gospoda, pa je že menda umrl.

Saj so tisti ljudje meni tudi žlahta. Kje pa je ona?

Je omožena. Tam nekje v Mercedes. Imajo, ali bodo kupili svoje posestvo.

Takole zve človek novice, ki si jih je prav najmanj v nadi. Tako da človek res nikoli ni siguren, če ne stoji prav zraven njegov nekdanji znanec. In nikoli ne veš, koliko je okoli tebe Slovencev.

Ni dolgo tega, ko so me naglo klicali, na grem da krstim otroka, ker je nevarno bolan. Črn, suh možak. Kak Andaluzijec bo, sem ga presodil. Pridem v hišo. Najdem skoro triletnega otroka. Oj pesjan ti grdi. Kar hud sem postal in zbral vso špansko modrost in podučeval in grajal tako početje. Tako dolgo pustiti otroka brez krsta!

Potem sem pa zaprosil: "Un poco de sal."

"Sí, padre, enseguida," je odgovorila mati in dregnila po slovensko sosedo: "Stopi, stopi tja v kuhinjo. Tam, saj veš ... Zares sem debelo pogledal. Oni dve pa še bolj, ko sta iz mojih ust zaslišali slovensko besedo.

Oni dan me je pozdravila zdravnica porodišnice Ramón Sardá, kjer sem kot hišni kaplan in menila: Čujte, gospod! Nedavno sem bila v neki družbi, kjer smo o vas govorili. Seveda sem jo debelo pogledal. Pa mi je pojasnila, da je bilo to pri g. Widru na Olivosu, ki je naš dober prijatelj in dobitnik slovenske šole, pristen ljubljčan. Žena njegova pa je iz Berlina in je prijateljica one zdravnice... Tako, da je slovensko oko povsod budno in res nikolil ne veš, kdo je poleg tebe.

Da... Mnogi niti sam sebe več ne spozna, tako se je zgješil.

Hladnik Janez

NEKAJ ZA OČETA IN MATER

Seznamimo se še z drugim duševnim nedostatkom slabe vzgoje.

Ničesar nevzgojenemu otroku bolj nedostaje kakor spoštljivosti. In vendar bi morali starši zahtevati, da jih otrok bolj spoštuje kakor vse na svetu.

Nevzgojenec še zdaleka ne misli na spoštovanje. Neomejen gospodar je! Pri mizi sega kar z roko v skledo in zbira kose, ki so po njegovih mislih — "najlepši in najboljši"; ostalo naj bo za druge... Mamica, predobra v svoji ljubezni, se rada zadovolji z ostanki, oče pa v skrbi in borbi za vsakdanji kruh popolnoma prezre tako početje. Otroku se da vsega, kar potrebuje, ne opozori pa se ga na dolžnosti, ki jih ima do onih, ki mu oskrbe vsega tega in še več. — Ve in prepričan je, da v dosego vsega kar poželi, zadostuje samo par besedi, ali solz in že se mu izpolni. — Kaj njemu mar, koliko se trudi oče, kako dolgo v noč bedi mati, njega prešinja samo ena misel: "Atek ima..."

In kak je nastop takega otroka do služkinje, če je morda ta pri hiši. Po njegovi misli so taka bitja na svetu samo zato, da vršijo edino nalogo — njemu služiti... Z njimi postopa naravnost surovo, jih podcenjuje, ponižuje. —

Dolžnost, da, sveta dolžnost staršev je, da v mlado otroško srce vcepijo dolžno spoštovanje in ljubezen tudi do podrejenih. Naučiti ga je treba dobrote, ki smo jo dolžni njim, ki so manj srečni od nas... Isto velja tudi glede na siromakae.

Dnevni izprehodi naj ne bodo namenjeni samo v telesno krepitev, taki pohodi naj donajajo tudi duševno korist. Med potjo naj ga dobra mamica opozori na ubogo mater, ki hiti za zaslužkom. Naj mu pove, da ima tudi ta mati otročice, ki jih ima prav tako rada kot ona njega, katere pa je morala vsled uboštva pustiti same, morda lačne. Ubogi otročki, živj jim mati, pa kljub temu so sami — sirote. Pove naj mu, koliko taka mati trpi, zato je vredno našega spoštovanja, tako, tako potrebna ljubezni njih, ki jim služi.

Mehko kakor vosek je otroške srce, zato tako dovzetno. Ginen se bo vrgel v naročje mamice in v solzzah izpovedal: "Jaz imam tudi tebe, zelo, zelo rad..." Njegovo srce bo ginjeno sočutja in ta otrok ne bo več zmožen pljuniti v obraz uboge matere, samo zato, ker je — uboga...

ČE BOSTE PRIŠLI...

bomo imeli spet prav lep praznik, ali bolje: kar dva praznika bosta: obisk k Mariji v Nuevo Pompeyo dne 31. oktobra ob 4 uri popoldne, to je zadnjo nedeljo v oktobru in v Lujan romanje 28. novembra, to je na zadnjo novembersko (na prvo adventno) nedeljo, da bomo proslavili dan, ki se doma praznuje kot izseljenska nedelja z obiskom k Materi božji.

Rad bi Vam napisal mnogo lepih in toplih besedi, s katerimi bi vas navdušil, da poživate vero v njo, ki je "Tolažnica" in "Pomočnica", ki nas bo tudi na zadnjo uro vzela v zagovor, če bomo tega vredni; ki nam bo rešila vero v Jezusa Kristusa tudi sredi nevernega sveta, kakor je Jezusa rešila pred Herodovimi nakanimi... toda, če bomo tega vredni.

Nikar ne recite: "Farške makane". Že dva tisoč let ponavljajo brezbožniki tisto, in vedno napovedujejo podobno kot je napovedal francoski pisatelj Voltaire, ki je rekel februarja leta 1758: v dvajsetih letih bo vere konec' — In prav čez dvajset let je on obupan umiral in prosil, naj mu pokličejo duhovnika, da se bo pripravil na smrt... toda prijatelji so vrata zaklenili... in ni umrla ne bila pokopana vera, temveč Voltaire, ki je s svojimi brezbožnimi spisi pahnil v nevero nešteto ljudi in zato pač ni bil vreden tega, da bi z Bogom spravljen umrl.

Še je Bog in še je prava stara vera. Kdor hoče ostati neveren, ga pač nič ne zmodri, ker Bog za lase nikogar ne vleče v nebesa. Kdor pa hoče iskati resnici s ponižno željo, da jo najde, mu je pa že Bog razodene na dosti očiten način.

Še se gode čudeži, ki naj potrdijo v veri slabotne. Lurd sam nam je živa priča tega.

Te dni so priredili 67. francosko narodno romanje v Lurd. Prišlo je več ko 20 romarskih vlakov. Bolnih je bilo nad 300, na najrazličnejših boleznih. V Lurd so vlaki dospeli 17. t. m., nakar so se vsak dan brale slovesne svete maše.

Dne 23. avgusta, ko so bili bolniki na nosilnicah zbrani okoli jame in so se dvigale k nebu molitve, litanije, prošnje in vzdihli bolnikov, ter njihovih sorodnikov in prijateljev, in ko se je izvršil blagoslov z Najsvetejšim, se je v najnapetnejšem trenutku zgodilo **sedem čudežnih ozdravljenj**. Vsi slučaji so bili takoj preiskani in registrirani v biroju zdravnikov. Ozdravili so: gđc. Navares, Cehedič, Mignon, Mierge, Desmont, ga. Petroničič in gospod Carriere. Gospodična Desmont je imela peritonitis tuberkuloza, gospa Petroničič tuberkulozo ledvic, gospod Carriere pa tako

zvano Pottoyo bolezen. Vse bolezni so bile težke.

Iznenada je zdravela gospa Pouville iz francoske vasice Saint Vincent de Paul, ki se je lani udeležila božje poti v Lurdu. Preden je dospela tja, je imela 7 mesecev bolečine, ker je imela čir v želodcu. dravniki so izjavili, da ne bo nikoli ozdravela. Kakor uradno poroča "Journal de la Grotte" je bolnica hipno ozdravela takole: "Dne 27. maja 1936 je bolnica prispela v Lurd in se je okopala v votlini. Vso prepadeno in oslABLjeno so nato odnesli v njen hotel, kjer je kmalu omedlela. Ponoči se ji je dvakrat vzdignila kri iz želodca. Dne 29. maja. na dan njenega odhoda, se je še enkrat okopala in je začutila, kako ji je bilo iznenada bolje, vse bolečine so izginile. V hotelski sobi je celo hodila, česar več mesecev ni zmogla. Krvavitev ni bilo več in ko se je povrnila v bolnišnico v Daxu, je mogla spet vse jesti. Do 4. junija se je zredila za 4 kg in 9. junija je popolnoma zdrava odšla iz bolnišnice".

Ko je minilo leto po tem ozdravljenju (ker toliko časa vedno čakajo po čudežnem ozdravljenju), in ko so jo zdravniki še enkrat skrbno preiskali, je stalni zdravniški urad objavil poročilo o tem čudežu.

Sedem in dvajsetletna Marija Spagnolo se je julija 1935 udeležila romanja iz Benetk v Lurd. Že leta 1928 je hudo zbolela in jo je prof. Arlotta operiral. Več let je trpela radi tuberkuloznega vnetja trebušne mrene in je bila v bolnišnici San Bonifacio pri Veroni. Vse ozdravljenje, je bilo zaman. Ko je bila dospela v Lurd, je imela strašne bolečine in hudo vročino; vsa je bila shujšana in je tehtala samo 28 kilogramov. — Dne 31. julija 1935 je med mašo pred lurško votlino iznenada ozdravela. Pri povzdigovanju jo je nekaj pretreslo in že je mogla sedeti na nosilnici.

Dne 26. julija 1937 se je spet vrnila v Lurd, kjer sta jo uradna zdravnika dr. Cattaneo in dr. Donati, ki sta bila l. 1935 priča čudežnega ozdravljenja, natančno preiskala.

Marija Spagnolo je zdaj popolnoma zdrava. V dveh letih se je zredila za 23 kg in od čudežnega ozdravljenja v Lurdu ni bila še niti en dan bolna.

FOTO "SAVA"

SAN MARTIN 608 (Križišče Tucuman)

Domov ne moreš. Vsaj verno svojo sliko lahko pošlješ. Oglasi se pri nas! — Fotografije vsake velikosti. — Povečave. — Razvijanje. — Hitro in točno. — Po slovensko.

Dragi rojak!

Po naključju sem prišel do Vašega naslova v Domoljubu, in Vam hočem napisat par vrstic.

Kakor razvidim iz članka, imate precej društvenega življenja v Argentini. Gotovo poznate več naših Slovencev. Zato Vas prosim, ako Vam je mogoče znan Jakob Kandare iz Starega trga, pri Ložu. On je šel od doma leta 1928. Dve leti pozneje sem dobil še eno pismo od njega, potem ni več glasu. 7

Tukaj v Australiji nas je bolj malo Slovencev, in kolikor nas je, smo razdaljeni eden od drugega tako, da nismo nikdar skupaj. Društva ne poznamo, kajti se klatimo vsi po gozdu kot zverjaki. Drugače pa sorazmeroma ni slaba Australia. Zaslužek je tudi po delu. Brez posla ni naših ljudi. V kraju, kjer sem jaz, imamo precej zime. Tudi sneg nam večkrat dela napoto, pa nima veliko kredita. kajti tudi kmalu poletimo v leto, tja kam meseca oktobra-novembra.

Prosim še enkrat, če vam je mogoče poizvedeti za omenjeno osebo in prosim odgovor. Vas najlepše pozdravljam Frank Rom.

Cenjeni g. urednik "Duhovno življenje"

Ker mi je "Duhovno življenje" že poteklo, čutim dolžnost, da poravnam moj dolg... List prejeman vedno točno, za kar sem Vam zelo hvaležna. Čitam ga z veseljem in zanimanjem, saj edino potom "Duhovn. življenje" in "Slov. list" pridem v dotiko z slovenskim duhom, kar priznam, da je vse le premalo, a s tem ni rečeno, da bodem kedaj pozabila našo milo slovensko govorico. O ne, vsaj kadar primem za peró, mi besede slovenske, katere me je naučila mati slovenske zemlje, kaj lahko tečejo. iz pod peresa in sem prav zadovoljna ko vidim, da nisem še nič pozabila.

Potom "Slov. list" sem izvedela, da meseca augusta se je nahajal tu v Cinco Saltos slov. misijonar — Ludvik Pernišek. Pa kakor je že omenjeni gospod pisal v "Slov. listu", da ni bilo pravočasno objavljeno, sem ravno radi tega tudi jaz zamudila to izredno priliko, za kar mi je bilo zelo žal, isto tudi mojemu soprogu, akoravno je on druge vere, je sočustvoval z mano in mi obljubil, da v kratkem poiščeva gospoda Šinigoja. ter mu

Drugo leto, če Bog da, da pride na novo gospod Pernišek, v Cinco Saltos, upam biti deležna tudi jaz malo božjega blagoslova, kar smo v sedanjih časih tako potrebni.

S spoštovanjec Mila Čujec de Brugger.

MINISTER Dr. IZIDOR CANKAR

je odpotoval v domovino.

24. sept. ob osmih zvečer z Oceanijo. 11 mesecev je njegovega dela in bivanja med nami. Marsikaj bi se moglo napisati o storjenem delu in doprinešenih žrtvah od lanske slovesnosti prvega decembra, pa do letošnjega kraljevega rojstnega dne, ki je postal častni dan za Jugoslavijo radi tako številne udeležbe diplomatskih krogov. Saj se prišli prav vsi ministri in zastopniki držav, kolikor jih je v tem mestu in se poklonili naši zastavi.

Bolj zgovorno pa kot besede, priča ljubezen rojakov do gospoda ministra o njegovem uspešnem delu med nami. Kljub pozni uri se je zbralo na stotine ljudi in kakih 80 otrok, da smo mu želeli srečen pot, in mu je pač bilo milo, ko mu je toliko rok vihtelo zastavice v pozdrav, da bo pač tem bolj pohitel, da se čimprej vrne nazaj, ko upamo, da bo srečno dosegel, kar naša kolonija potrebuje. Za novo leto ga pričakujemo. Odpotovala je tudi njegova gospa. Mala Veronika je ostala tukaj.

Cenjeni gospod urednik!

(Piše slovenski zdravnik iz Clevelanda, ki je letos izdal zelo zanimivo knjigo svojih spominov. Dragocen prispevek k zgodovini našega izseljenstva.)

Prilagam naročnino za Duhovno življenje, ki ga z velikim zanimanjem čitam, kadar imam čas. Prav po volji mi je domači način pisanja, ki toliko pove v majhni brošurici. Želim Vam še v bodoče dosti uspeha. Žal mi je, da radi preobilnega čtiva moram moram opustiti več revij. Praksa ni več taka kot pred leti, saj imamo zdaj v Clevelandu ducat slovenskih zdravnikov, medtem ko sva bila pred leti le dva. Kadar boste imeli kako posebno izdajo, mi jo pošljite na ogled.

Pred par dnevi sta se vrnila proti domu dr. Franc Trdan, profesor v št. vidskih zavodih in Julij Slapsak, šolski nadzornik v. p., ki sta nama prinesla nekaj starega domačega duha iz domovine. Sicer pa narodno počasi umiramo, ker ni dotoka. In pa, staramo se; mladeniški ogenj pojema pri nekaterih izmed nas, zato nas veseli čitati navdušene in odkritosrčne slovenske besede v Vašem mesečniku.

V posebnem zavitku Vam pošiljam svoje "Spomine", o katerih ste morda že brali in eno knjigo Zormanovih pesmi. Boste vsaj videli, kaj tu produciramo. Zorman ima že dovolj gradiva za novo zbirko. Idealen človek!

Z iskrenim pozdravom Vaš F. J. Kern, Dr. med.

ZGODBA O ŠIMNU SIROTNIKU

Ko se je vozil tretjo noč, se mu je storilo bridko pri srcu in zato je spoznal, da so že blizu tisti kraji.

“Kako je pač tam?” je premišljeval. “Kakšni kraji so in kakšni ljudje? Ali bom še spoznal rodno kočo, ali bom razumel govorico ljudi? Kako me bodo pozdravili, ko me ne poznajo ne po obrazu, ne po imenu, kakor jih jaz ne poznam?”

Tako je premišljeval, klonil je glavo globoko do kolen in je zadremal. Komaj je še dobro zadremal, ga je vzdramil birič; zunaj se je danilo.

“Kaj boš na vekomaj spal? Voz stoji že pol ure, ti pa smrčiš! Vstani in pojdi, zakaj doma si!”

Šimen je vzel culo, stopil je z voza in se je ozrl naokoli.

“Kaj to je moja domovina, pravite?”

Tudi spomin ni več spoznal teh lepih krajev. Zeleni, valoviti holmi, v daljavi temni gozdovi, bele vasi ob položnih rebrih.

Stopil je k njemu droben, sključen, čemerren starec, ki je držal v roki debelo gorjačo.

“Kaj ti si tisti?” je vprašal Šimna. “Tisti, ki ga bomo redili?”

Ne vem, če sem tisti,” je rekel Šimen. “Ampak če iščete Šimna iz Prisojnice, sem jaz tisti Šimen!”

Z zlovoljnim očesom ga je premeril starec od glave do nog.

“Jaz sem pa občinski pisar in birič iz Prisojnice. Le z menoj, da bomo spoznali, kdo da si in čemu nam delaš sitnosti, ko imamo drugih preveč!”

Sredi njiv in travnikov je stala železniška postaja. Birič in Šimen sta se napotila v dolino.

“Kaj je še daleč do Prisojnice?” je vprašal Šimen, ker ni poznal kraja in pa tudi zato, da bi se malo porazgovoril.

“Glej ga!” je skoraj srdit odvrnil birič. “Na občinske stroške se vozari sem, jedel bi občinski kruh, pa še poti ne vé!”

“Kako bi vedel pot, ljuba duša!” ga je tolažil Šimen. “Pač je res, da sem bil rojen v teh krajih, vsaj pismo priča, ampak videl jih nisem blizu do štirideset let!”

“Kaj?” je planil birič. “Štirideset let? — štirideset let se je potepal, sam Bog vedi kod, in zdaj, ko je nadležen, prihaja, da bi ga pitali! — Ali te ni nič sram?”

“Čemu bi me bilo sram?” je odgovoril Šimen ves miren in brez srda. “Umreti sem kanil v postelji, pa so me pregnali; legel sem kraj ceste, pa so me vzdignili; prosil jih nisem, pa so me

naložili na voz. Če je kaj škode in sramote, njim očitaj oboje, ne meni!"

"Gospoda piše postave, zato jih piše zase!" je rekel birič in je umolknil.

Od sončnega jutra obžarjena se je zasvetila v dolini bela vas. Šimen je zasencil oči z dlanjo; bleščalo se mu je od sonca in od lepote in zazdeilo se mu je nenadoma, da je nekoč, kakor v davnih, že pozabljenih sanjah, videl ta kraj.

Birič je iztegnil roko in je pokazal v dolino.

"Tam doli je Prisojnica!"

Tako se je pričela ta zgodba.

* * *

Birič in Šimen sta se napotila k županu. Prav nič prijazno ni gledal župan, tudi ni prav nič prijazno pozdravil.

"Torej si pripeljal to nadlogo," je rekel in je premeril Šimna s tako pazljivim in srepim očesom, kakor kupec vola.

"Pripeljal sem jo," je potrdil birič in je tudi sam pogledal Šimna tako zlovoljno, kakor da bi mu v srcu očital: "Še meni delaš sitnost in zameri, nadloga!"

Šimen pa se ni zmenil za take oči in za take besede in je ispregovoril:

"Saj sem rekel, da bi rajši umrl kraj ceste, nego da bi v nadlego bil ljudem, ko jim nisem bil nikoli. Ampak kdo bi se prerekal, če je postava taka, da nalože človeka na voz, če mara ali če ne mara!"

Župan je malo pomislil.

"Iz Prisojnice, praviš, da si?" je vprašal.

"Pravijo, da sem!"

"Kakšna beseda pa je to: pravijo, da sem? Če si, ali če nisi, sem vprašal.

"Kako bi odgovoril?" se je blagodušno nasmehnil Šimen. "Gosposka je zaukazala, da sem iz Prisojnice, pa tudi pismo tako izpričuje. Kdo bi se prerekal?"

Župan je strmel in je dolgo molčal.

"Kaj nikoli nisi bil v teh krajih?"

Mirno in prijazno je odgovarjal Šimen.

"Da sem bil rojen v teh krajih, pravi pismo. Jaz pa jih nisem spoznal z očmi in še spomin jih je komaj spoznal. Kako bi? Deset let mi je bilo morda, ali še ne deset let, ko sem šel, sirota, kakor me je vodila božja roka po tem samotnem svetu. Nekaj let kasneje, ko nisem vedel, kam da bi položil glavo, sem romal

nekoč skozi to dolino, se mi zdi; nisem je spoznal natanko, noč je bila in dež je lil; moje oči pa so bile objokane... Pa kaj bi tisto! Reč je taka, da nisem videl teh krajev, kar je dozorela moja pamet."

Pogled na
Vrhniko,
rojstni kraj
Cankarjev.

Župan je strmel zmirom bolj..

"Sam ne veš, če si rojen v teh krajih, ali če nisi rojen! Sam praviš, da ne poznaš ne krajev in ne ljudi. Pa prideš v to našo revščino kakor huda ura! — Kod si hodil doslej, komu si služil in kdo te je redil?"

"Ne srdi se, župan!" mu je prigovarjal Šimen. "Saj sem rekel, da nisem koprnel ne po tebi, ne po teh krajih, že zdavnaj ne!! — Služil pa sem v mestu, dolgih trideset let sem služil enega samega gospodarja, sem stal do konca na enem prostoru, tako, da so se mi noge za ped globoko udrle v tla. Zdaj pa moje roke ne vzdignejo več kladiva, tudi noge se mi že tresejo. In tako je ukazal gospodar: dodelal si, pojdi, kamor ti srce velewa! Kaj bi se prerekal s svetom, ki piše postave, da se človek ravna po njih? Šel sem, da bi umrl kraj ceste, pa so razsodili, da se tako ne spodobi. Naložili so me, kakor vrečo ovsu in so me poslali v te lepe kraje: tam je tvoja domovina so rekli, tam umri! — Zdaj, župan, pa sam presodi, čegav je greh."

Župan je udaril tako močno s pestjo po mizi, da sta vztrepotala obadva, birič in Šimen.

"Trideset let služil, pa si ne prislužil kruha za stare dni, ne kota za krščansko smrt! Ali si vse sproti zapil, razbojnik?"

Šimen se je nasmehnil.

"Ni treba delavcu, da bi hranil, pa ima vendarle postnihi dni v izobilju! Svetnika postavi pred naklo, samega svetega Janeza Krstnika, ki je živel ob kobilicah; pa pride gospodar in mu

poreče: Sveti Janez Krstnik, ki živiš ob kobilicah, kaj je treba tebi srebra in zlata? Delaj mi zastoj! — Nisem popival sproti, o župan, temveč sproti sem kri prelival — tam je zdaj, v tistem črnem prahu, tista razhojena tla so jo popila. Ko sem dal poslednjo kapljo, so rekli: pojdi in so me naložili. Zakaj taka je pač postava na tem svetu.”

Temno je pogledal župan, čudna se mu je zdela postava. Navsezadnje pa je zavzdihnil in je rekel:

“Zares je nadvse čudna ta postava, ali kdo bi se prerekal s postavami? Gospoda jih je napravila, pa jih je napravila zase! Zapisano je, da umri človek tam, kjer ni živel in da uživaj miloščino tam, kjer je ni dajal! — Svet stoji na glavi, mi ga ne bomo na noge postavili. — Pokaži kar imaš pisanja da bomo vedeli, kako je s teboj!”

Šimen je položil na mizo rumen papir.

“To je, kar je!”

Le malo besed je bilo na papirju, župan pa je dolgo bral.

“Torej da si rojen na Prisojnici. . . številka devetindevedeseta” župan se je zamislil.

“Saj sem tudi sam rojen na Prisojnici, poznam vso farno kakor svojo dlan. . . ali številke devetindevedesete ne poznam!”

Premišljeval je dolgo, nato pa se je obrnil do biriča.

“Ali jo ti poznaš, Martinec, to številko devetindevedeseto?”

Zamislil se je tudi birič, visoko je privzdignil obrvi in je majal z glavo.

“Kako bi jo poznal, ko ne vem, kje stoji in čegava da je? Nadloga bo pač sama vedela, kje se je rodila!”

Šimen, nadloga imenovan, ga je prijazno pogledal.

“Če kraja ne poznam, kako bi poznal številko?”

Spogledali so se vsi trije in niso vedeli, ne kod ne kam.

Takrat pa je prešinila župana misel, ki je bila tako prijetna, da se mu je takoj izjasnil zlovoljni obraz.

Šimen, praviš, da ti je ime in' za Sirotnika da se pišeš?”

“Je že res!”

Župan je pogledal biriča.

“Zdaj pa ti povej, Martinec, če živi v prisojniški fari še kakšen Sirotnik!”

“Sirotnik je veliko, Sirotnika nobenega!” je modro odgovoril birič.

Zmirom vedrejši je bil županov obraz.

“Vse se mi zdi, sirotni Šimen, da se tvoji pravici opletajo noge kakor tebi. — Odgovori, Martinec, čegava je številka osem-

indevetdeseta?"

"Mejačeva je."

"Mejačeva! — In čegava je številka stota?"

"Tista je Prunkova."

Takrat se je zasvetilo tudi biriču, in tudi njemu se je izjasnil obraz; župan pa se je veselo zasmeljal.

"Bojim se, sirotni Šimen, da ne boš grizel prisojniškega kruha, ne tlačil prisojniške slame! Postave so narejene, da bi človeka ukanile, pa so ukanjene same, zahvaljen Bog! — Le z menoj Šimen, in tudi ti, Martinec, pojdi z mano, da bo pravica, po pravici razodeta!"

"Pa pojdimo," je rekel Šimen, ki je bil vaje, vsega hudega in se nikoli ni prerekal. Še povedati se mu ni zdelo potrebno, da je truden od poti, od lakote in od starosti.

"Nekam že pridemo," si je mislil, "in zla beseda nikoli ne zaleže!"

Tako so se napotili vsi trije skozi vas: Šimen na sredi, župan na eni strani, birič na drugi. Pridružil se jim je kmet, da bi si ogledal občinsko nadlogo; pridružila se je kmetica, nato še kmet pa še kmetica — in šli so, kakor rešnja procesija; največ pa je bilo otrok, ki so vreščaje spremljali nadlogo in njene biriče.

Župan se je ustavil pred Mejačevo hišo.

"Ta je številka osemindevetdeseta!" je rekel. Nato je pokazal s palico preko polja.

"Tam je kolovoz, meja med Prisojnico in Osojnico. Kaj pa je onstran kolovoza, ljudje božji?"

Vsi so pogledali na ono stran.

"Na oni strani, na osojniški zemlji, je kup kamenja; béli se v soncu, vsi ga vidite. Tam, kjer ležiž tisto kamenje, je bila nekoč prisojniška številka devetindevetdeseta!"

"Še prav zares!" je podkrižal star kmet, ki je stal za biričem.

Župan pa je govoril še nadalje.

"Tista številka devetindevetdeseta ni bila na svetu božjem drugega nič, nego lesena bajta, na kamen postavljena. Čegava je bila, to naj dandanašnji sam Bog razsodi. Tam so gostovali vsi tisti, ki niso imeli svoje strehe, pa tudi ne lehe za krompir in fižol. In gostovali so tam tudi Sirotnikovi; če so pomrli tam od vsega hudega, jim Bog daj večni mir in pokoj! Poslednji od tistih Sirotnikovih pa je zdajle med nami, ime mu je Šimen, oblastnija nam ga je poslala za občinsko nadlogo!"

Vsi, kolikor jih je bilo, so se temno ozrli na Šimna. Šimen se je blagodušno smehljaj in je rekel:

“Taka je postava, kdo bi se prerekal?”

Župan pa je govoril še do konca.

“Zdaj pa premislimo in preudarimo, občani prisojniški! Kje leži tisto kamenje: ali leži na prisojniški, ali na osojniški zemlji? Ni razmaknjeno, ne premaknjeno; kakor je ležalo, tako leži. Koliko je ogenj pobral, ožgano kamenje je ostalo; ni se ga človek dotaknil: osat in trnje pričata!”

Vse je župan po pravici povedal in razložil. Ko so pred zdavnimi leti po dolgih tožbah in zmotnjavah ustanavljali mejo med osojniško in prisojniško občino, se je naredilo, da je pogorišče, ta nekdanja številka devetindevetdeseta, pripadlo Osojnici. Nihče se ni zmenil za tisto kamenje in nihče bi ne bil mogel povedati, čegavo da je, zato ker ni bilo vredno prepira. Le najstarejši občani so se še od daleč spominjali Sirotnikov, poslednjih gostačev; nikomur pa ni bilo več v spominu, če so pomrli, ali če so se bili pogubili v svet. Nekoč, ob hudem vetru, je priletela iskra od Mejačeve strehe in je zapalila bajto, ki je pogorela do tal kakor slama. Nihče ni gasil; počemu? Pepel je odnesel veter, ožgane hlode so pokurili kajzarji, kamenje pa je ostalo tam na vse večne čase in se prepreglo s trnjem in osatom.

Župan je pokazal na Šimna.

“Glejte, občani,” je rekel, “tega človeka, ki tukaj med nami stoji, kakor grešnik za cerkvenimi vratmi, so nam poslale oblast-nije, da bi ga redili! Ta človek pa je Sirotnikov, poslednji izmed tistih, ki so gostačili v številki devetindevetdeseti. Kam sodi v rejo in ámožno, vas vprašam, ali v občino prisojniško ali p osojniško?”

”V osojniško,” so vzkliknili vsi, kolikor jih je bilo.

“Pa v osojniško!” se je dobrovoljno nasmehnul Šimen in si je mislil: “Saj v Osojnici pač ne pečejo drugačnega kruha nego v Prisojnici!” Zakaj lačen je bil.

Župan pa je tedaj ukazal biriču:

“Ženi ga v Osojnico, k županu ga ženi in tam razloži, kakor je! Kar je rodila Osojnica, naj še Osojnica pokoplje! Kruha zase ima dovolj prisojniška fara, ampak nima ga preveč, da bi ga metala še sosedom in njih nadlogam!”

Tako je razsodil župan, in vsi so hvalili njegovo modrost.

Župan je ostal s svojo dolgo procesijo ob meji, da bi počakal oznanila biričevega. Birič in Šimen pa sta se napotila v Osojnico.

(Nadaljevanje sledi.)

Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas **POČE- NI, HITRO** in **NAJTOČNEJE** izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v **PRVEM REDU ZADOVOLJ NOST** klientov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi **Vi** postreženi kakor želite in zaslužite.

Nihče boljši kot

SLOVENSKI ODDELEK

na

BANCO HOLLANDÉS UNIDO

Podružnica Buenos Aires

Centrala:

BARTOLOME MITRE 234

Agencija:

CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRO-
DAJA VOZNIH LISTKOV — IZSELJENSKA
POŠTA.

DOMA IN PO SVETU

JUGOSLAVIJA in KONKORDAT.—

No malo je bilo razburjenje one tedne, ki je zajelo kar vsu svetovno javnost, ko je prišel pred belgrajsko skupščino konkordat s sveto Stolicjo.

Tukajšnja časopisje je seveda tudi prineslo par alarmantnih novic o izgredih v Sarajevu, v Maledonovu, in še kot drugod, toda stvar je bila doma dosti bolj mirna, kot so jo gotovi, naši domovini sovražni ljudje, hoteli predstaviti.

Konkordat, pogodba s papežem, vsebuje nekatere ugodnosti za katoliško cerkev, katerih si pravoslavna cerkev ni zagotovila v tozadevni postavi, in to je pravoslavnemu delu služilo za podlago odpora. Vsa stvar bi bila seveda dosti enostavna, če bi se zaveda ne izrabila v politične namene. Tako so pa nekateri upali, da je trenutek ugoden, da se onemogoči Stojadinovičeva vlada. Zato so se zedinili vsi opozicionalni elementi, ki so vjeli v svoje jadro najgloblje srbsko čuvstvo... toda kljub vsemu niso uspeli v svojem prizadevanju in je vlada danes bolj trdna kot je bila prej.

Vlada je mirno vzdržala red in izjavila, da naj se potrudijo tudi ostale verske skupine, da si preskrbe slične dogovore z državo, ki hoče biti vsem enaka in noče protežirati niti pravoslavne niti katoliške in noče ovirati niti turške niti katerekoli priznane veroizpovedi.

Značilno je to, da je konkordat pripravil že pokojni kralj Aleksander. Zato pač nihče ne more trditi, da je delo katoliških popov... Celo prav nasprotno. Zakaj ravno duhovske pravice so v mnogih ozirih močno omejene, posebno glede upliva na politične in gospodarske stvari.

V razvojnem procesu mlade Jugo-

slavije je pač tudi ta stvar bila potrebna in dobro je prav to, da je bil pravoslaven minister, ki je ta boj voditi moral in so tako pravoslavci le doumeli, da država ni pravoslavna, kakor so še mnogi vse doslej menili — kakor smo tudi katoliki morali doumeti, da ni katoliška.

Čuden odmev je imela izjava hrvaškega voditelja Mačka, ki je izjavil, da se Hrvatje konkordatu odpovedo, ker oni ga niso sklenili... Izjava ki je kaj malo diplomatska, kajti konkordate nikjar ne sklepajo verniki, marveč državna oblast. Za nemške katoličane so ga podpisali protestantski ministri....

Prav v tistih burnih dogodkih je umrl tudi srbski patriarh Varnava. Bilo je seveda tudi mnogo komentarjev, toda resnica je bila pa le ta, da je bila smrt čisto naravna posledica jetične bolezni in razburljivih dogodkov.

ŠKOFU Jegliču bodo še stavili spomenike, čeprav si jih je že toliko zgradil sam. Gimnazija v Sent Vidu in ljubljanska univerza, narodna galerija, slovenska knjiga in umetnost... saj to so vse spomeniki njegove ljubezni do naroda. On je bil, ki je največ doprinesel do realizacije teh slovenskih kulturnih vrednot.

Sedaj se je začela akcija, da se zgradi "Jegličev akademski dom". Predsednik pripravljalnega odbora je pisatelj Finžgar.

DENARNE pošiljke naših izseljencev.

Domovina se še vse premalo zaveda, koliko denarja so poslali naši izseljenci v domovino. Marsikje bi bil že zdavnaj zapel boben, da ni bilo iz seljenskih žuljev. Po podatkih Narodne banke so znašale denarne pošiljke izseljencev:

Leta 1929, 887.6 milijona Din; — leta 1930, 937.5 milijona Din; leta 1931, 573.1 milijon Din; 1932 206.4 milj. Din; 1933, 122.3 milj. Din; — 1934, 119.8 milj. Din; 1935, 192.0 mil. Din; 1936, 214 milj. Din.

NA novi pohod zoper vero se v Moskvi pripravljaja 1000 brezbožnih misijonarjev v posebnem tečaju, kjer se učijo novega načina vojskovanja zoper Boga. Odslej bo v vsakem kraju nastavljen "duhovnik" ateističnega gibanja, da bo boj zoper verske elemente sistematično izveden. Kakor je slišati, je med sovjetskorusko mladino opaziti vedno hujše nasprotovanje zoper brezbožniško propagando.

LEDENI plin so znašli v kemičnih tovarnah v Leuna-Bitterfeldu. Ta plin ima to posebnost, da povzroča takšen mrz, da pod njegovim vplivom človeške in živalske mišice enostavno odpovedo in se mora vsako bitje zgruditi na tla. Ta plin povzroča nadalje, da zmrzne bencin v motorjih tako na kopnem kakor v zraku in končno razjeda kovine, tako da postanejo v najkrajšem času neporabne.

MINIMALNE delavske plače je za Slovenijo odredil ban Marko Natlačen takole: Za osebe pod 18. letom od 2 do 2.50 Din na uro. Za osebe nad 18. letom od 2.25 do 2.75 Din na uro. Po krajih, kjer je nad 5000 prebivalcev je za vsako uro 0.25 Din višja plača. To velja za nekvalificirane delavce. Za kvalificirano delavstvo pride posebna odredba.

V MARIBORU so aretirali tajnika socialistične delavske organizacije, Vinko Serec, ki je nazadnje priznal pomeverbo 12 tisoč dinarjev delavskega denarja. Seveda je navedeni vedno glasno vpil proti resničnim ali dozdevnim krivicam, ter napadal vse, kar je bilo krščanskega. Norčeval se iz vere in Boga in kradel delavski denar.

V KAMNIKU je delavstvo pri "Titantu" potom uspešnega pogajanja doseglo 35 o/o zvišanja plač. Delavske zahteve so branili obratni zaupniki in delavska zbornica.

JUGOSLOVANSKA Strokovna Zveza se je začela uspešno organizirati tudi po Prekmurju. Posebno živalno dela v D. Lendavi.

V BELGIJI je precej naših rojakov na delu. Sedaj so pa popolnoma ustavili, dotok novih delavcev. Belgijska podjetja so pa zaprosila, da se dovoli zopet sprejem nekaj stotin jugoslovanskih delavcev.

V KONJICAH se je po dolgi borbi delavcev posrečilo izvojevati kolektivno pogodbo v Lavričevi Usnjarni.

PO DELJENA je bila župnija Devica Marija v Polju g. Janezu Kete iz Vipave, doslej dekanu na Vrhniki, župnijo Krka na Dolelnjskem je dobil Franc Jeraša. — V misijone na Kitajsko je imel odpotovati v septembru slovenski misijonar lazarist Drago Pokorn. — Urednik Pogačnik, kaplan v Trnovem v Ljubljani, je novi ravnatelj ljubljanskega Marijanišča, znamenitega ljubljanskega vzgojnega zavoda.

V NOVEM Mestu v meščanski šoli so priredili slikarsko razstavo Brec Vlado, Perko Lojze in Romih Milko.

JUGOSLAVIJA ima zaščitene svoje izseljence v sledečih državah s sklenjenimi pogodbami: Avstrijo, s Čehoslovaško, Italijo, Francijo, Belgijo, Holandsko, Svico, Finsko in Nemčijo.

Z Argentino ima konvencijo o odškodnini delavcev za nezgode pri delu. Sklenjena je bila leta 1935.

BREZPOSELNOST v Jugoslaviji je znatno popustila. Po podatkih urada za zavarovanje delavcev, je število zavarovanih tekom zadnjega leta zrastle za 80 tisoč, kar pomeni toliko brezposelnih manj.

V BOHLNJU, kjer stoji znani Ajdovski Gradec, so zopet odkrili mnoge znamenitosti, ki pričajo, da je bilo tam že pred 2500 leti važno središče.

NOVINARSKA razstava tvori zelo zanimiv del jesenskega ljubljanskega velesejma. Podaja zanimivo zgodovino slovenske knjige in časopisa do sedanjega viška, od Vodnikovih novic. Morda je celo naše "Duhovno življenje" našlo kaj prostora.

UMRL je 17. avgusta priljubljen agronom, znan kmetijski strokovnjak Jože Černe, star komaj 36 let. Delal je tudi s peresom. Znani so v Slovenca njegovi kmetijski nasveti.

HUDA ura je še divjala po Sloveniji. Udarila je spet po Dolenjskem. Mirna peč, posebno Hmeljčee, čez Trebeljno. Mnogo škode je napravila v Kostanjevici in Sv. Križu kjer je malo prej povzročila veliko opustošenje povodenj.

GLAS naroda, ki je poskusil srečo kot slovenski dnevnik, je po kratki borbi omagal in prepustil neuspešno klerikalno gonjo starejšima bratoma Jutru in Slovenskemu narodu.

IZ Novega mesta in Laškega poročajo, da so se pojavile gosenice tako številno, da grozijo uničiti vse, kar je zelenega. — Radenska Slatina postaja svetovno znano zdravilišče in je bila sprožena misel, da bi postala Slatina slovensko giazbeno središče v letnem času, ko je tam največ odlične gospode.

V Bilčovsu na Koroškem so zborovali 7. avg. slovenski študentje: 20 akademikov in 5 bogoslovcev. Prav veselo so si zapeli, ne da bi jih kdo motil. — 75 MILIJONOV KG papirja smo Slovenci porabili za časopisje v 140 letih. Od Vodnikovih Novic do danes. Napolnili bi z njim vlak, ki bi segal od Rakeka do Sent Ilja pri Mariboru.

BRANKO Rubeša, naš konzul v Rosario, je v avgustu obiskal domovi-

no in se je ponudil tudi v Ljubljani. Slovenec ga je slovenski javnosti predstavil s slike in primernim člankom.

KOČEVSKI Nemci so iz Nemčije dobili v avgustu obisk 50 glave delegacije, ki so Kočevarjem prinesli bratske pozdrave iz daljne domovine, od koder so se odsclili Kočevarji že pred 500 leti.

NA Holaudskih je lepo število slovenskih izseljencev. Avgusta meseca jih je obiskal iz domovine učitelj Peter Golobič. Lepo zastopstvo so poslali tudi v Ljubljano za velike Rafaelelove slovesnosti na Brezjah in v Ljubljani. Versko življenje med njimi vodi P. Teotim, ki se je naučil našega jezika nalašč zato, da niso ostali rojaki versko zapuščeni. Svoj čas jih je bilo 3000. Zadnja leta se je tudi tam pojavila kriza in so jih mnogo odslevali. Zaslужek imajo takle: delavci od 16. do 18. leta \$4,5, od 18. do 20. leta \$7, od 21 let dalje \$10 na dan. Nekateri zaslužio tudi bolje. Dobijo tu di družinske doklade za otroke po \$2 na teden do 14. leta. V pokojninski fond plačujejo po 25 pesov na mesec.

NAD 600 romarjev iz Gorice in okolice je obiskalo dne 18. avgusta Mater božjo na Brezjah. Z njimi je prišel goriški nadškof msgr. Margotti. Na poti grede so romarji obiskali Bled in tam tudi kosili. Na Jesenicah so goriške rojake sprejeli s slovensko pesmijo, ki je bila tudi g. nadškofu zelo všeč in je pevce pohvalil. Romarji so izstopili na Otočah in nato odkorakali proti Brezjam, kjer so odpravili ta večer in naslednje jutro romarsko dolžnost, potem pa se s posebnim vlakom odpeljali v Ljubljano.

JUGOSLOVANSKA izseljenska zaščita v Buenos Airesu je nudila svojo pomoč v juniju in juliju 350 osebam. Podpore je bilo podeljene v denarju \$151 in mnogo jedilnih bonov ter obleke. Svoj poslovni prostor ima v calle Bolivar 314.

PREKMURSKE NOVICE. — Strašna povoden po vsej Slovenski krajini zvečer 1. avgusta. Utrgal se je oblak in so potoki grozotno narasli. Lendava je postala celo morje in je v Lendavi voda tekla čez mostove, ki so močno poškodovani. — V Bogojini je 1. avg. Prosv. društvo napravilo veliko razvedrilo z uprizoritvijo "Zdravnikovega strežnika". — Iz Pertoče poročajo, da so radi povodnji nekatere ceste čisto porušene. Travniki in polja opustošeni. — V Črensovcih so mislili, da je sođnji dan, tako grozno je bilo ob nevihti. — Umrli je Smodiš Ivan. 8. avgusta je ravno med mašo vdarila v tamkajšnje cerkev strela. Škode ne bilo nič. — Ivan Skafar. naš dopisnik, je bil nameščen za kaplana v sv. Jurju ob Taboru. — V Cankovi je odšla v večnost blaga duša g. Krs Katarine. — Pri Sv. S beščani je bila 29. avg. tombola in blagoslovitev nove cerkvene ure Za novega župnika je imenovan Bejek Janoš. — Iz Ivancev poročajo, da so imeli v času naliva vode do kolena. — V Murški Soboti so ustanovili fantovski telovadni odssek. — V Bogojini in Tišini so se tudi fantje razgibali in se pridno vadili za telovadni nastop 5. sept. na prosvetnem taboru v Soboti. — V Doležovju je strela zažgala pri Plejevih. katerim je vse pogorelo. — V Gradu se je z veliko slovesnostjo vršilo proščanje na Veliko mašo. Obiskal je Grad nek Anglež starinoslovec; na 14. dnevnem izletu se je mudila tam tudi izletna skupina iz Ljubljane. — V Krogi so dobili od vlade 15000 Din podporo za dograditev šole. Gasilci so praznovali 10letnico obstoja. — Prek-

musko muzejsko društvo je 12. sept. pri Sv. Benediktu v Kančoveh slavilo dvestoletnico Kuzmiča Mikloša in osemdesetletnico Franca Ivanočija. Prvemu so odkrili spominsko ploščo, drugemu spomenik. — 14. in 15. avgusta se je v Martinišči v Soboti vršil fantovski telovadni tečaj. — V Hotizi sta slavila zlato poroko Mihael in Urša Horvat 15. avg. Mnogi izseljenci so prispevali za ureditev prostora okoli cerkve in za novo predganico. —

SPREMENBE v duhovski službi:— Jerič Miško gre za kaplana v Prevalje, Zver Stefan v Konjice, Kozar Alojz v Trbovlje, Rajner Janoša v Rogatec, Trobina Stanko v Čadram, Skraban Janoš v Soboti, Sukić Ivan v Črensovec.

NOVO mašo je imel dne 8. septembra sin ljubljanskega bana Natlačena. Dopršil je svoje študije v Parizu.

V **TOPLICAH** na Dolenjskem so 22. avg. posvetili nove zvonove.

CERKNICO je obiskala angležka skupina. Zanimali so s zlasti za znamenito presihajoče jezero.

V **WESTFALIJI** na Nemškem je slavil srebrno mašo tamkajšnji voditelj Slovencev Božidar Tensundern. Naučil se je slovenščine zato, da je mogel voditi k Bogu naše ljudi in je vse njegovo dušnopastirsko delo bilo namenjeno Slovincem. Našega jezika se je učil v Vipavi pri dekanu Lavriču. Tam je imel prvo slovensko pridigo in v Logi je prvokrat slovensko spov doval. Slovenščine se je tako dobro naučil, da je celo otroke našega jezika učil.

TEMLIN & GOMBOC

RESTAURANT "VIENES"
EDINI SLOVENSKI RESTAVRANT V CENTRU

TUCUMAN 337

BUENOS AIRES

UMRL je Tomaž Masaryk, češki filozof in narodni buditelj in prvi predsednik češke republike v 87. letu starosti. Ena najznačilnejših osebnosti evropske politike je bil ta mož, globok mislec — ki ni tajil Boga, marveč ga je našel in zapisal v svojih spisih nešteto misli, ki pričajo, da je vera in Bog resničnost, ki je noben pameten človek ne more zanikati.

IZ Cerknega poročajo, da je bila oni dan strašna nevihta, kot je ne pomnijo. Udarila je strela v Sebreljah pri Svetičičevih v ogromno smreko, ki jo je upelila. — V Kalu pri Kanalu sta Polde Samec in France Stanek našla v gozdu staro granato, ki je eksplodirala in je bil Samec na mesta mrtev, Stanek pa je dobil mnogo poškodb. — V Solkanu pri cestnem delu je bil od dinamitne patrone ranjen Severin Santes. — Na Banjščiči je patrona odtrgala roko Janezu Uršiču. — V Vrtojbi je pri kopanju zadel Konstantin Trpin na izstrelek in je bil nevarno ranjen.

V Pobegih pri Kopru so zaprli nekoga Piciga, ki je podtaknil načelniku posojilnice komunistično letake in rdečo zastavo, da bi ga izrinil in sam sedel na njegovo mesto. Oblast je pri-

šla intrigi na sled in je zaprla Piciga, hčer in sina.

MAROVA hiša, ki tvori velik odloemek ljubljanske zgodovine, je bila prodana na javni dražbi. Kupila jo je občina za 3.600.000 Din.

SLOVENCİ v Zagrebu so imeli 8. avgusta lep dan. Dva novomašnika stam jim prinsela iz Slovenije svoj novomašni blagoslov. V cerkvi slovenske službe božje pri Sv. Roku je daroval sv. mašo g. Volasek iz Dobja pri Piani. Dekleta Marijine družbe pa je obiskal v njihovi dvorani g. Vošnjak iz Sent Jurja na Stajerskem.

RAZDEJANJE škanske revolucije po pastirskem pismu škanskih škofov: Nad 20.000 cerkva je bilo popolnoma porušenih, 40 o/o duhovnikov v po revoluciji razdejanih škofijah je umorjenih. Po nekaterih škofijah je ubitih 80 o/o duhovnikov, število onih, ki so bili na razne načine do smrti mučeni ali umorjeni *

SPOMENIK padlim vojakom v obliki 25 metrov visokega stolpa s križem bodo postavili na Sv. Gori pri Gorici.

AVTOMOBIL je ranil 30 letno Pavlo Abrančič iz Solkana. Sunil jo je v desno nogo.

Ladijske vozne listke

ZA VSE PAROBRODNE DRUŽBE PRI NAS DOBITE
PO NAJNIŽJI CENI.

Kabino

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469. San Martín 469

9. oktobra bo 3 leta smrti kralja Aleksandra. Spominska svečanost bo na Avellaneđi pri službi Božji (Man. Estevez) 10. oktobra ob 10.

BREZ DUHOVNIKA je ostala vsa čičarija. Deslej je bil samo eden in to v Vodiceah, zdaj pa je bil še ta premeščen, na njegovo mesto pa ni drugega. Župnik iz Slivlja prihaja v Vodice samo pokopovat.

Umrl je na operaciji

VALENTIÓ MARIJO

Pckojni je imel 4 gimn. Bil je nekaj časa prefekt v Marijinišču. Zapušča ženo in 3 otroke.

Preljubi moj sin Janez!

Predno Ti kaj pišem, Te iz srca lepo pozdravim, jaz Tvoj žalujoči oče, mati in sestra Angela in vsi drugi. Nadalje Ti sporočam, da prinas doma je sedaj hudo, hudo slabo. Ti bom raztolmačil: Ljubi Janez, jaz, Tvoj oče, in mati sva že stara. Nemoremo delati, bolehna sva tudi. Pepček je že pred 5 leti umrl, Ančke tudi ni doma, samo Angela; pa se moramo sami mantrati.

Ljubi moj sin, ako si še živ in ako Ti je le mogoče, čeprav nimaš nobenega denarja, pridi domov, ker edini sin si Ti, da prevzameš grunt. Saj veš, da nimam kamu dati, kakor edino tebi.

Ljubi moj sin, če pa nikakor nočeš priti domov, pa vsaj piši! Samo eno karto, da vemo, če si še živ, in piši, ako nočeš posestva. — Midva, oče in mati, se ne moremo več mantrati, sva preveč stara, in ako privoliš, da damo grunt Angeli, pa se naj ona mantra.

Torej, ljubi moj sin, iz srca Te prosim, piši nam takoj in odgovori, ali misliš kedaj priti domov ali ne?

Ljubi moj sin, torej prinas je sedaj po navadi, vse bi bilo dobro, samo da si Ti doma, da nam ne bi bilo treba, se toliko mantrati. — Z Bogom moji sin!

KULTURNA KRONIKA

V Sao Paulo v Braziliji so napravili resen korak za slovensko šolo. Poučevanje sta brezplačno prevzeli gospa Kadunc ter Angela Cotič.

11. sept. je bila na Dock Sudu proslava kralj. rojstn. dne.

12. sept. na Av. d. Campo cerkv. proslava godu našega kralja.

12. sept. v Prosveti spomin bazoviškim žrtvam.

18. sept. zvečer je bila lepa prireditev Jugoslovanske izseljenske zaščite s sodelovanjem več jugoslovanskih društev.

26. sept. sept. se je vršila pomembnejša prireditev Tabora.

Civilna poroka pred Bogom ne velja. Ni dvoma, da se otroci lahko rode tudi brez prstana in žegna, toda ko bo treba stopiti pred Boga, sodnika naših dobrih in slabih del, bo pa vsak dobro spoznal, v čem je vrednost zakramenta. Pa tudi v vzgojnem delu je božja pomoč neobhodno potrebna.

Zato naj vsak pravi čas misli in sporoči glede poroke, da ne bo kakih nevskečnosti.

Služba božja

na Paternalu in na Saavedri še kar ni zadosti obiskana. Kaj ste vendar tako malosrčni! Saj veste, vsi veste dobro, da noben izgovor ne spremeni dolžnosti hoditi k maši. Saj kar vidimo, kako so mnogi v veri opešali, prav zato, ker si niso preskrbeli potrebne milosti, katero človek pri maši dobi za svojo dušo, podobno kot dobi z jedjo telesno moč.

Ne poslušajte tega, kaj poreko tisti, kateri so vero že zapravili. Kdo gre popravljat čevlje k krojaču.

Kadar se bo odprla pred nami vsa resnica, tedaja bodo videli tudi bogotajci, da božja beseda ne mine! Le verjemite, dragi rojaki moji, da nisem bil zadnji v študiranju, da sem se učil tudi marsikaj drugega kot katekizem! Ne boste razočarani, če boste spornili tisto kar vam naročam jaz. Če boste pa poslušali tiste, kateri so proti veri in Bogu samo zato, ker so se tega napili iz brezbožnih knjig in besed, resnice pa nikdar iskali niso... boste spoznali z njimi vred tedaj, ko bo zamujeno — zmotili smo se!!!

Zato še in še prosim: pridite k maši na Paternal vsako tredo, na Avellanedo vsako drugo, na Saavedro vsako prvo nedeljo v mesecu. K molitvi na Paternal na prvo, drugo in tretjo nedeljo ob 4h popoldne, na Avellanedo pa četrto nedeljo.

Služba božja v oktobru:

3. oktobra maša na Saavedri ob 10.30. Molitve na Paternalu.

10. okt. maša na Avellanedi ob 10h. Molitve na Paternalu.

17. okt. maša za Josipa Komelj in molitve na Paternalu. —

24. okt. maša in molitve na Avellanedi.

31. okt. maša na Paternalu.

Molitve v NOVI POMPEYI ob 4. uri.

12. sept. je bila lepa svečanost praznika rojstnega dne kraja Petra. Pridiga je vsebovala tudi del za srbohrvatske udeležence. Službeno se je udeležil g. minister Cankar in gospa v slovenski narodni noši. Kot gostje so prišli češki in romunski minister in bolgarski odpravnik poslov. Zastopana so bila vsa naša društva. Vdeležba s strani občinstva je bila prav razveseljiva. Moški zbor je prekrasno zapel. Mašo je imel g. Kastelic, pridigo g. Hladnik.

POROČILI SO SE:

Gabrovec Olga in Kapitan Franc, Rozalija Butinar in Ivan Požar, Vodopivec Vinko in Fani Štrukelj.

Banco Germanico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — Buenos Aires — 25 de Mayo 149-59

Predstavnik za celo Južno Ameriko:

PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE — ZAGREB

POŠTANSKE ŠTEDIONICE — BEOGRAD

ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE—LJUBLJANA

BANCO DI ROMA — GENOVA

Pošljite Vaša denarna nakazila v stari kraj
samo tem sigurnim potom.

BRZOJAVNO!

Z AVIJONOM!

S POŠTO!

Naše uradne ure so: Od 8 in pol do 7 zvečer.

Ob sobotah do 12 in pol.

SIGURNOST! — BRZINA! — USLUŽNOST!

POVERJENJE!